

рівномірний розвиток окремих часток. Дані наших досліджень свідчать, що продуктивність передніх часток вимені найвища у корів-первісток з ванноподібною формою вимені.

Враховуючи, що "індекс вимені" не має стійкого зв'язку з основними морфофункціональними властивостями вимені, але є важливою технологічною ознакою, пропонуємо селекцію корів по рівномірності розвитку часток вимені проводити окремо, незалежно від розвитку інших ознак.

5. Основні проміри, які характеризують форму та величину вимені – обхват, довжина, ширина та глибина передніх часток мають достовірний зв'язок із функціональними якостями вимені.

При доборі корів-первісток особливу увагу слід приділяти взаємозв'язку функціональних властивостей вимені з продуктивністю. Результати таких досліджень дадуть можливість більш чітко проводити добір при селекції худоби.

УДК 636.088:636.226.23

Б.В.МОСКАЛЮК

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУГАЙЦІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Важливим завданням сільськогосподарського виробництва в умовах сьогодення є пошук резервів збільшення виробництва тваринницької продукції, особливо яловичини. В Україні основну кількість м'яса великої рогатої худоби одержують від тварин молочних і комбінованих порід і незначну – від спеціалізованої м'ясної худоби, тому при створенні нових молочних порід і типів слід значну увагу приділяти вивченню м'ясної продуктивності тварин.

Особливості росту, відгодівельні та м'ясні якості молодняку української червоно-рябої молочної породи різних генотипів вивчали в умовах племзаводу агрофірми ім. Суворова Чернівецької області. На маточному поголів'ї тривалий час використовували чистопородних голштинських плідників, а в останні роки – 3/4-кровних вітчизняної селекції. Для проведення досліджень за принципом аналогів було сформовано три групи піддослідного молодняку (по 15 голів в кожній). I група – 5/8 кровні за голштинською породою, II група – 11/16- кровні, III група – 3/4-кровні. Під контролем тварини знаходилися від народження до 18 міс. віку. Ріст тварин вивчали зважуванням в основні періоди росту, взяттям промірів. Забійні і м'ясні якості вивчали шляхом проведення контрольного забою бугайців у 18 міс. віці.

Результати досліджень свідчать про те, що має місце певна особливість у динаміці живої маси, середньодобових та відносних приростів бугайців залежно від частки спадковості за голштинською породою. За живою масою при народженні значних відмінностей не встановлено. У наступні періоди більшу живу масу мали 3/4- і 11/16-кровні бугайці порівняно з 5/8-кровними ровесниками, відповідно: 3 міс. – 12,4 і 5,2 кг, 6 міс. – 17,0 і 8,7 кг, 9 міс. – 6,6

і 7,7 кг, 12 міс. – 5,9 і 7,1 кг, 15 міс. – 7,2 і 6,2 кг, 18 міс. – 9,1 і 10,6 кг. Середньодобові прирости за весь період вирощування і відгодівлі по групах склали 771,6; 791,3 і 806,4 г. У період від народження до 6 міс. віку 3/4-кровні бугайці за середньодобовими приростами переважали 11/16- і 5/8-кровних відповідно на 34,4-51,1 і 51,1-135,6 г, а від 6 міс. до 12 міс. віку закономірність обернена і різниця складає відповідно 18,9-7,8 і 30-14,5 г. У період від 12 міс. до 18 міс. віку 3/4-кровні бугайці за абсолютною швидкістю росту переважають своїх 11/16- і 5/8-кровних ровесників.

Більш високі абсолютні та відносні прирости живої маси у 3/4- і 11/16-кровних бугайців свідчать про підвищену інтенсивність їх росту порівняно з 5/8-кровними ровесниками. Тварини цих груп переважали останніх також за більшістю лінійних промірів та індексів будови тіла.

За передзайною оцінкою на м'ясокомбінаті всі тварини були зараховані до вищесередньої вгодованості, а туші після забою – до першої категорії. 3/4-кровні бугайці характеризувалися вищою масою перед забоєм (497,8 кг), масою туші (255 кг), забійною масою (276,2 кг), виходом туші (51,3%) і забійним виходом (55,5%), порівняно з 11/16- і 5/8-кровними ровесниками. Ця перевага складала відповідно 9,6 і 20,6 кг, 9 і 15 кг, 13,8 і 20,8 кг, 0,9 і 1,0%, 1,8 і 2,0%. Відмінність між 11/16- і 5/8-кровними бугайцями, за названими вище показниками, складала відповідно 11 кг, 6 кг, 7 кг, 0,1 і 0,2% на користь перших.

Таким чином, використання 3/4-кровних за голштинською породою бугайів-плідників на матках різної кровності (1/2, 5/8, 3/4) в умовах Буковини підвищує енергію росту бугайців, поліпшує м'ясні якості. Вищою інтенсивністю росту, кращими забійними якостями характеризуються 3/4- і 11/16-кровні тварини.

УДК 636.22/28.082.12

В.Г.НАЗАРЕНКО, А.В.ВОРОНЕНКО

ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ЕНЕРГІЮ РОСТУ МОЛОДНЯКУ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

На даному етапі розвитку імуногенетики накопичені експериментальні дані про можливість використання груп крові при підборі батьківських пар з метою досягнення у потомків гетерозисних ефектів. Встановлено, що часто використовуваний інбридинг може призвести до інбредної депресії, яка виражається в зниженні адаптаційних особливостей тварин. Пристосованість зменшується за мірою того, як все більша кількість локусів стає гомозиготними, тому адаптаційні можливості можуть різко зрости при підвищенні ступеню гетерозиготності.

Раніше проведені нами дослідження та дані інших авторів показали, що потомки батьків, які в значній мірі відрізняються за наявністю у них еритроцитарних антигенів, мають більш високі відтворні здатності, стійкіші до